# РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
# ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

**Проект!**

## З А К О Н

## за изменение на Изборния кодекс

(ДВ, бр. 9 от 2011 г.)

**§ 1.** В чл. 1, ал. 1 думите „избиране на народни представители, президент и вицепрезидент на републиката” се заменят с „избиране на”.

**§ 2.** В чл. 3, ал. 4 и 5 числото „12” се заменя с „6”.

**§ 3.** В чл. 4 се правят следните изменения:

1. В ал. 3 и 4 думите „последните две години” се заменят с „последните шест месеца”.

2. В ал. 5 и 6 числото „12” се заменя с „6”.

**§ 4**. В чл. 25, ал. 2 цифрата „6” се заличава.

**§ 5.** В чл. 42, ал. 2 числото „12” се заменя с „6”.

**§ 6.** В чл. 45, ал. 2 числото „12” се заменя с „6”.

**§ 7.** В чл. 53, ал. 2 числото „12” се заменя с „6”.

**§ 8.** В чл. 62, ал. 2 и 3 числото „12” се заменя с „6”.

**§ 9**. В чл. 63, ал. 1, т. 2 числото „12” се заменя с „6”.

**§ 10.** В чл. 64 числото „12” се заменя с „6”.

**§ 11.** В чл. 72, ал. 7 числото „12” се заменя с „6”.

**§ 12.** В чл. 79, ал. 2 навсякъде думите „две на сто” се заменят с „едно на сто”.

**§ 13.** В чл. 283, ал. 3 и 4 числото „12” се заменя с „6”.

**§ 14.** В § 1 се правят следните изменения:

1. В т. 3 думите „последните две години” се заменят с „шест месеца” и думите „една година и четири месеца” се заменят с „шест месеца”.

2. В т. 4 и 5 навсякъде числото „12” се заменя с „6”.

**§ 15**. В § 14 т. 2 се отменя.

**§ 16.** Създава се нов § 16:

„§ 16. Избори за кметове на кметства се произвеждат само в тези кметства, които към датата на обнародване на указа на президента за насрочване на изборите за общински съветници и кметове отговарят на изискванията на чл. 16, т. 1 от Закона за административно-териториалното устройство на Република България.”

**Народни представители:**

# М О Т И В И
## към Закона за изменение на Изборния кодекс

Настоящият законопроект цели да приведе Изборният кодекс, приет от 41-то Народното събрание на 19 януари 2011 г. и обнародван в Държавен вестник, бр. 9 от 28.01.2011 г. в съответствие с Решение на Конституционния съд № 4 от 4 май 2011 г. по конституционно дело № 4 от 2011 г.

1. С параграф 1 се предлага прецезиране на нормата на чл. 1, ал. 1 с т. 1 от диспозитива на решението на Конституционния съд.

2. С искането до Конституционния съд за обявяване принципа на уседналост за противоконституционен, се оспорва цялостната уредба на чл. 3, ал. 2, 3, 4 и 5; чл. 4, ал. 3, 4, 5 и 6 ИК, засягаща участието в избори за членове на ЕП от Република България и в избори за кметове и общински съветници. Конституционният съд е приел в решението си от 04.05.2011 г., че искането е основателно частично само и единствено досежно числото „12”, думите „две години” и „една година и четири месеца”, в останалата част е обявил същото за неоснователно. С параграфи 2 – 11, 13 и 14 се предлагат промени, свързани с принципа на уседналост при изборите за общински съветници и кметове и при изборите за членове на Европейския парламент. В решение № 4 от 2011 г. Конституционният съд е направил извод, че „няма „дописване” на Конституцията, когато законодателството за местни избори и за избори за членове на ЕП от Република България принципно съдържа изискването лицето да е живяло определено време в населеното място, респ. в държавата-членка на ЕС, за да може ефективно да упражни активното си избирателно право”. Съдът също е заключил, че съдържащото се в Изборния кодекс изискване лицето да е живяло в населеното място, респ. в държава-членка на ЕС, не е противоконституционно.

В мотивите си обаче Конституционният съд е посочил, че когато законът предвижда прекомерно дълъг срок за такова „живеене”, както е предвидено в чл. 3, ал. 4 и 5 и в § 1, т. 4 и 5 ИК – „12 месеца”, и както е предвидено в чл. 4, ал. 3 и 4 и § 1, т. 3 ИК – „две години”, позитивното изискване към носителя на избирателното право се превръща в ценз, т.е. преграда за неговото упражняване, и е препоръчал само промяна относно количествения критерий. Независимо, че становищата и документите на Венецианската комисия не са задължителни, а представляват независима експертна оценка и препоръките в Кодекса за добрите практики по изборните въпроси, свързани с прилагането на основните принципи и техните изключения (например гражданство, местопребиваване и други), представляват най-високите възможни стандарти в областта на изборното право, неприложими в повечето държави-членки на Съвета на Европа,

Конституционният съд позовавайки се на тях е обявил сроковете за противоконституционни, което налага и съответните промени. По отменения Закон за местните избори бе предвидено изискване за 10 месеца „уседналост" за българските граждани, които имат право да гласуват за общински съветници и кметове. Избраните и действащи в момента органи на местната власт за избрани в условията на тази хипотеза. Следва да се отбележи, че в докладите на ГРЕКО, ПАСЕ и ОССЕ, които са отправени към България след 2007 г. няма препоръка за промяна на това изискване, включително и за неговия времеви измерител.

Измененията в сроковете, предвидени с параграфи 2 – 11, 13 и 14 са съобразени с необходимостта от установяване на по-трайна връзка между избирателя със съответния изборен район, отчетена е продължителността на мандата на органите и са взети предвид като цяло мотивите на конституционното решение. В тази връзка, изискуемият срок за пребиваване на територията в Република България или на друга държава - членка на Европейския съюз при избори за членове на Европейския парламент, се предлага да се промени от две години на шест месеца и от една година и четири месеца на шест месеца. Срокът на уседналост при изборите за общински съветници и кметове, както при активното, така и при пасивното избирателно право се променя от 12 месеца на 6 месеца.

3. С параграф 12 се предлага депозитът, внесен от партиите и инициативните комитети да се възстановява при получени едно на сто от действителните гласове, а не две на сто, по отношение на която част Конституционният съд е установил противоконституционност. Следва да се отбележи, че с Изборния кодекс за първи път се изравняват условията за участниците в изборния процес, като до приемането на кодекса при избори за народни представители и за членове на Европейския парламент депозитът е бил за партии - 50 000 лв., за коалиции - 100 000 лв., а за инициативни комитети - 15 000 лв. С Изборния кодекс депозитът е определен в размер на 10 000 лв. за партии и инициативни комитети. Промяната относно възстановяването на депозита при получени две на сто от действителните гласове бе направена в разпоредбите на Изборния кодекс, тъй като съществуваха действащи разпоредби с такова съдържание в отменения Закон за избиране на членове на Европейския парламент от Република България.

Независимо от предлаганата промяна, направена с оглед конституционното решение, следва да се има предвид, че ако изборният праг при избори за народни представители е четири на сто, то същият извод е неотносим при изборите за членове на Европейския парламент, тъй като изборният праг се определя от националната изборна квота (5.6 на сто при 18 членове на Европейския парламент).

4. Предлага се създаването на параграф, съобразен с конституционното решение, съгласно който избори за кметове на кметства

се произвеждат само в тези кметства, които към датата на обнародване на указа на президента за насрочване на изборите за общински съветници и кметове отговарят на изискванията на чл. 16, т. 1 от Закона за административно-териториалното устройство на Република България. По този начин ще се избегнат различни тълкувания и ясно се определя момента, към който кметствата трябва да отговарят на устловията на чл. 16, т. 1 от ЗАТУРБ, за да се произведат избори в тях.

5. По отношение установяването на противоконституционност на чл. 25, ал. 1, точка 6, параграф 11, параграф 16 и параграф 19, точка 2, точка 4 и точка 7 не се предлагат промени в Изборния кодекс, тъй като съгласно решение РКС № 22 от 1995г. и РКС № 24 от 1995г. „Съгласно чл. 151, ал. 2, изр. 3 от Конституцията и тълкуването, дадено от Конституционния съд, конституционното решение проявява отменителен ефект спрямо обявения от него за противоконституционен акт". Поради това изрична отмяна на съответните текстове не е необходима, като в чл. 25, ал. 2 е направена само необходимата правно-техническа промяна.

**Народни представители:**